

ACC. NR. 7316.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av Emil Liderman

Härad: Pjäreslöf Adress: Svenstorslöf

Socken: Skåne Berättat av Johannes Pettersen

Uppteckningsår: 1929 Född år 1872; Hallavasa Slöf

1.
(17 sidor.)

Uppteckningen rör En tillägg "Om julöllet i gamla tider i Skåne"

Om julöllet

Om snappa-
kranar.

Skuffon.

Gengångare.

Skottgrätor.

Med mjöskan-
karar.

Med förhöj-
ning av hästar

na, käman.

Krigsminde-
ring från

1788.

Det kraftigaste julöllet kallades här "Stärke-
fassen"; det onedl starka kallades "millermasson"
det svagaste (efter brygden) kallades "ettesvassen".

Må en plågade i Skåne vid julöls brygden fylla en öl-
aukare med "stärkefassen" samt gräva ned den på
djupet ned i jorden, så den skyddades för vinter-
kolden. När imman var arbetet började näst-
kommande år grävde man åter upp den, då
den genom lagring och jäsuung blivit mycket

Skriv endast på denna sida!

2. starkt samt verkade upplysande, varför
du dracks till måltiderna under tiden för
det austrängande värbetet. Sitta Kal-
lade kongublearna (i Hög) i gamla tiden
än "dricka mäg i sen."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

2316

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne* Upptecknat *Emil Toderman*
 Härad: *Pjäre* Adress *Srenälarp, Hof*
 Socken: *Hof* Berättat af *John Petersson*
 Uppteckningsår: *1929* Född år *1877, Lillauvarna, Hof*

3.

2316

Uppteckningen rör *Berättelsen om Snapphanarnas*
våldsamma och grymma framfart inom Hofsocken

Om snapp-
hanar.

Ensom många generationer ha berättelsen följelvat om Snapphanarnas grymma framfart inom ovanstående församling. De komma ofta ridande genom bygderna i svarta flockar samt våldgästade gårdarna, kagade av vägen som fanns av matvaror och pengarna. Samt föddes till sina hästar. Var det alltså som snartiden plögade de släpa dessa lösa i lönernas bästa sådesåkrar samt spridda sig

därefter ute i bygderna ^(en) till befolkningens
skräck och fasa. Händi du, att de inte fångat
med en penga - eller sådant inte fanns till
räckligt - utbrände de ej sållan grym häund
på det skräckslagna folk. - Du hände en
gång, att en flock Svapshanar besökte en bond-
gård i Hof. Utom modern befanns i bygdas
slugan endast två små barn. Den ene av Svapf-
hanarna greps då det nya barnet sånd frände
sin värja genom det samma - och det tilläggas
i traditionen här, att barnet även då sålde.
- En annan av Svapshanarna tog fast det
andra barnet, vände det upp och ned på det
fruktade dess huvud med i ryggen i en smär-
kärna (höftkudd), som modern fast inna deras
inträde (auvint) för att kända smör där.
På så sätt dödade de små barnen.

En annan berättelse om Svapshanarna

8. Qui austrija framfart i dessa bygder förtäl-
jer, att en ridande följe av Svayphanas in-
rid en väg påträffade en gammal, varvid en
av dessa greps honom samt upphängde
honom i en träd med huvudet nedhängande
i en under trädet befintlig myrstack samt
lämnade honom på den till öde i denna
praktiska värda belägenhet och åt en kval-
full död.

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Emil Lyderman
 Härad: Bjäre Adress: Svenstorp, Höf
 Socken: Höf Berättat av: John Petersson
 Uppteckningsår: 1929 Född år: 1872 Hallavara Höf

6
2316

Sägen om
Gluffson

Uppteckningen rör En sägen om "Gluffson" från Höf.

En lantbrukare John Peterssons i Hallavara marfan, Perjonsen, var en kräft uti och kärde, och då han kom genom Augalagsby, kom en "gluffso", stört och vart, springande och höll sig vid sidan av hästarna. - Kärde han fort, sprang "gluffson" lika fort, såktade han farten, gjorde "gluffson" lika så. Lyckades "gluffson" vid en dykt tillfälle komma mellan de ena hästas leakben, kunde den "blåsa upp sig", så att den blev så stor och tjock, att hästarna följde därav kunde "klyvas" - Sin sist försvann "gluffson", och kom den kom lyckligt hem. Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandskap: Skåne Upptecknat af Emil OdermanHärad: Rjäre Adress: Tvenstorp SkofSocken: Skof Berättat af John PeterssonUppteckningsår: 1929 Född år 1872 Lillaavarsa Skof.7.
2316
Serigång-
are.Uppteckningen En berättelse om en "stranddöing" i Skof.

En konde Råde en gång för att hämta tång.
 hemvändande i Skymningen följde en strand-
 döing med på lasset (en Joncau hade någon tid
 förut av stjärnen kastats upp på stranden),
 Så länge konden Råde i riktning mot Skofs
 kyrka, drog hästarna lasset med stor lätt-
 het, men de hann vid av att vänta mot Sjöels-
 tores by (jule "Sjehau") orkade hästarna inte
 längre dra på lasset, varför konden måste
 spärra dem från vagnen och gå med dem

Skriv endast på denna sida!

2

hem, uridau han lät vagnen stå kvar för att
håmtas på följande dag — man såg därvid strand-
dröingen ligga på vägen lassat på sinna kväll.

Det näst följande kväll kom en Conde
kärande där förbi på väg med en lass på det
en kvarn ej långt från Bästad, och klängde sig
på stranddröingen upp på sinna vagn, häng-
ande över sinna. Så länge Conde kunde
i rikning ut Hofskyrka pullade vagnen
mycket långt, men när kom en till för Hofskyrko-
niern, förmådde hästarna inte fortsätta vidare,
utan vagnen stannade. Stranddröingen släppte
sig ned från vagnen sådyligades klänga sig upp på
mur, hängande över denna men kunde inte av egen
kraft komma över, varför Conde hjälpte honom
över till andra sidan in på Kyrkogården,
dit han länst på sinna i det samma

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

2316

3. Kände skjutsbonden på slag i ryggen, och
då han vände sig om, låg en väl fylld pen-
ningpåse på marken — det var strand-
drängens beställning till bonden för den
gåst den icke gjort honom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

2316

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandskap: Skåne Upptecknat av Emil GodermanHärad: Pjäre Adress: Svenstorp, HoopSocken: Hoop Berättat av Johu PeterssonUppteckningsår: 1929 Född år 1872 i Hallavara, Hoop10.
2316SkattgrytorUppteckningen rör Gammalt "Stroök" från Hoop

Som en läst i Hallavara i Hoop-socken
 varo Kappargrytor, fynda med pengar, med
 grävda. Dessa grytor komno stundom upp
 i dagen - liksom för en "lufta på sig". Kom
 då någon färdades där förbi, fick frågava
 fränd person se "kvättgummor", som stod
 en stycke därifrån och kvättade kläder i bae-
 Rus vatten för en därmed isom draga den
 förleifärdades uppmärksamhet från gry-
 torna med deras penninginnehåll, vilka, då
 då denne för några ögonblick vände sig bort från

Skriv endast på denna sida!

2.

dessu för åu se på "kvättgammarna",
åtu försvunnno mer i jorden - och i det
samma var hela byn försvunnen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

2316

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Erniek Töderman*

Härad: *Pjäre*

Adress: *Jönköpings län*

Socken: *Hoof*

Berättat af: *Johan Petersson*

Uppteckningsår: *1929*

Född år: *1872 Källavasa, Hoof*

12.

2316

Uppteckningen rör *Gammal folketro från Hoof*

*Mot mjölkka-
karrar.*

*Så i Kvinnarica på Källavasa, Skåne
mjölkka Karra, kunde de efter mjölkkingen
av varje ko spotta över ryggen på de andra,
så att inte mjölkcharn, under nattens lopp
skulle komma och mjölkka Karra för en
följande morgonmjölkning.*

*Mot
förlämn-
ingen.*

*Man trodde i gamla tider, att det fanns
folk, som hade makten genom tralldom
s. a. s. förlämnare hästars arbetskraft - eller*

Skriv endast på denna sida!

2. åttiustone minsta den. För att förekomma detta levde skjutelöndena, innan han bestod på hästarne, spotta (häst 399) genom den p. R. "huvudstolen" på sudout.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

2316

Det hände ibland för i tiden, att löndgummarna, då de vid kucörkärnan hade svårt för att erhålla kucör. (gräddan var stundom gammal), trodde de ibland, att någon förtrollat kärnan och gräddan, och då levde man skjuta en skott i kärnan.

Skjuts i
smörkärnan
mer för tröskning

En gammal gumm, Elva Vudström i Haga, Hoj, som sköt i sin kucörkärna, sa efter en lyckat försök: "Ja 'Gu', nu jukt trollet vika."

ACC. NR.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Emil Hödörmann
 Härad: Pjäre Adress: Srens Lof, Hoop
 Socken: Hoop Berättat av: Johan Petersson
 Uppteckningsår: 1929 Född år: 1879 i Skallavara Hoop

14

2316

Krosskild.
 KILLO om
 RYSSARE
 Järnstigning
 1788.

Uppteckningen rör En berättelse om en ryskt land-

Stignings försök vid kusten av Ransjö, Västra Karp
 Kristianslads län under Gustaf III:s ryska krig
 år 1788.

En rysk Kapare syntes en dag ute vid havi-
 fonten, styraude Kurs mot Ransjö, sånd kasta-
 de askar vid kusten för utaför i avsikt att
 göra strandhugg. — Omd stridbart folk
 från bygderna däromkring var utkallat till
 krigstjänst, varför endast gamla gubbar
 gynnade sjute — Skriv endast på denna sida! kuzer sånd barn

sumns hemma. Den ävriga befolkningen
från Rauisjö och närliggande bygder hade för
än medkomma Krigets hotande anmältande
äro frän Fosidau och härjandet av bygden flytt
lämnat Skottlandsäsen inåt det inre Skottlands
skogrika bygder, medförande äne av värre
sakor, som var möjligt äne medtaga. Vad som
var äroint hade blivit nedgrävt. För den där
hemma för äne därmed grannas andan fienden.
Bländ den, som nödgats stanna kvar, skräck-
slagen och beundade fiendens färdigheter
och härjande framfart, var äro fru Kerstin
Pettersons; Hagararu Skof marmas, Ker-
stin Jönsson, gift med Ebbefonsson i Rauisjö
— vid den tiden uti Kriget — som bedrömde
skrädder denna tilldragelse för sin dotter Per-
rilla Ebbas dotter och denna för sin dotter,
som äro fru Kerstin Petterson.

3. Kerstin Jönsson trodde sin sista stund
vara Kommen och befallde sin själ; Guds
hand. — Emellertid hade under tiden känd Kavel
gåll från gård till gård, kallade aldrig ut och
gossar än kallade till gemen samt föresvar för
den av ryssarna hotade Kerstin samt för hvar
och hvar. Vid aftonens inbrott sågs man vid
stranden — inna för den där ute antvände
ryska Kaparen, där man just vidtog förber-
delser för utsälkande av Bar Rasch; och för en
lunds tigning — en herolig skara, beväpnad med
gamla gevär, höfjugar, grepar och lian m. m.
modigt beredde sig på att hotade fiende till-
baka. Det förtäljes, att de alla med höjden lyfte
sina vapen, som glimmade i den i väster ned-
gående solens sista strålar. Från den ryska
Kaparen hörde sig sålunda ljuden av den på
stranden stående heroliga skaran

Såsom en till strid färdig beredd här av
delning, och inför det förment allvarliga ho-
tet åstad en freden från Ryssarnas utsatt be-
Rass från att göra en oauktligt landtignings-
försök samt vände ått staven mot det
ryska skeppet, vilket kort därefter lätta-
de ankar, hisgade seglen samt stöjde i stället
Rursen mot det med inre delen av Vaholms
Cankten liggande Ristad för att därstädes
göra en nytt landtignings försök, vilket dock
gav denna misslyckades till följd av Ristads
barns modiga uppträdande.